

„Boerule, ăsă, ascéptă afară
Ruda dumitale, alu dómnei vaci fiu“.

— „ Cine? A mea rudă? Mergi de-lu dă pe scară.
N'amu astu-feliu de rude, și nici voiu să-lu sciu.“
(Gr. Alesandrescu).

Ce ne învăță acéstă fabulă?—

17. Calulu. Calulu este celu mai frumosu animalu, dacă e căutatu și bine îngrijitu. Caii suntu roibi, şargi, murgi, etc. Unu calu frumosu și de soiu bunu, are corpulu rotundu, pérulu linsu, picioarele lungi, capulu râdicatu, ochii mari și plini de viociune. Calulu, prin instinctul seu, póté fi învățatu fórte lesne, a trage trăsura și a merge la călărie. Caii selbatici vețuescă în țerele călduróse, pe câmpii nelocuite de ómeni. Acolo, ei trăescu în cete numeróse, ca să se pótă apéra de inamicii loru. Când vădu că se apropie vr'unu omu, tótă céta stă și se uită la dénsulu. Unulu din ei, care este mai mare și mai puternicu, înaintéză spre omu; se uită cu mândrie, suflă din nări, necháză și apoi tótă céta, începe a fugi, împreună cu dénsulu. Caii selbatici, fiindu atacați de vr'unu leu séu tigru, se aşeză în cercu unulu lângă altulu, cu capulu în lăuntru și cu picioarele dinapoi svîrlindu, se apără de inamicu. Caii, în starea selbatică, se prindu cu arcanulu; se légă de unu arbore și se ținu flămânđi una séu două dile. În timpulu acesta, primindu căte puçină mâncare din mâna omului, ei se mai înblândescu și potu fi învățati fórte lesne. Caii din herghelie suntu spăriosi. Ei se prindu cu arcanulu, ca și cei selbatici. Calulu neinvățatu, lovescă cu copitele, când se apropiе cine-va pe dinapoia lui; și de aceea, trebue a ne feri. Calulu necháză, cându-i este fóme séu vede pe stăpânulu seu. Când cere fénú, bate cu copitele în păménțu; ér' când cere orđu séu ovăsu, dă din capu. De asemene când aude ce-va, râdică amêndouě urechile în susu și suflă din nări; ér' când e ostenitu, ține amêndouě urechile plecate în josu.

Cine voesce a ave cai frumoși și buni, trebue a-i alege să fie de soiu bunu; și după aceea, a se îngrijii de nutriméntu și grajduri bune. Unii ómeni, dau la mânzi căte o cantitate de orđu séu ovăsu; și cu acéstă căutare, crescă caii cei mai buni. Rěu facu ómenii aceia, cari dau tărițe muete, la mânzii cei mici; căci se îngrașă și se facu greoi și trândavi.

Caii din Româniea, erau mai de multu fórte căutați, — de germani mai cu sémă,—pentru bunătatea și iuțela loru la mersu; însă acum,